

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT. 24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89
E-mail: sekretariat@cbos.pl

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

BS/53/2002

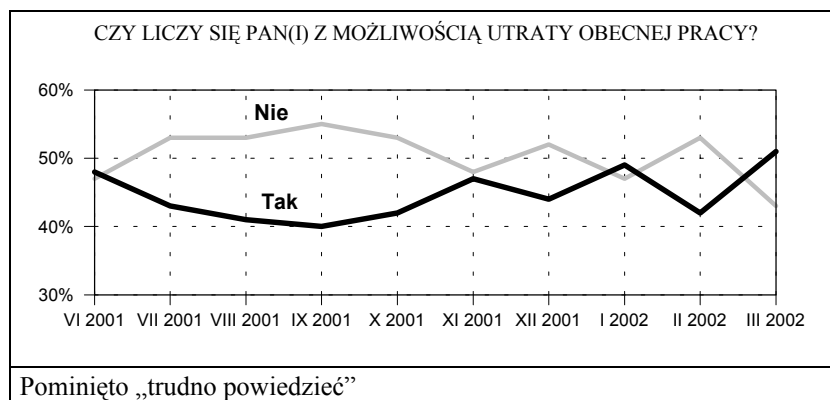
POLACY WOBEC BEZROBOCIA

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, MARZEC 2002

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

- Sytuację na rynku pracy w Polsce ankietowani powszechnie oceniają jako złą (97%), w tym trzy czwarte (75% - o 5 punktów więcej niż w lutym) uznaje ją za bardzo złą. Od listopada 2001 roku notujemy systematyczny wzrost odsetka badanych, którzy skrajnie negatywnie oceniają to, co się dzieje na krajowym rynku pracy.
- W stosunku do lutego znacznie wzrósł pesymizm w przewidywaniach dotyczących rozwoju sytuacji na rynku pracy w najbliższym roku. Obecnie ponad połowa Polaków przewiduje jej pogorszenie (wzrost z 42% do 52%), ponad jedna trzecia nie oczekuje żadnych zmian (spadek z 41% do 35%), a zaledwie co szesnasty spodziewa się poprawy (spadek z 10% do 6%).
- Bardzo krytycznie postrzegana jest sytuacja na lokalnym rynku pracy. Podobnie jak w lutym blisko połowa badanych (46%) ocenia, że w ich miejscu zamieszkania lub okolicy nie można znaleźć żadnej pracy, a dwie piąte (41%) - że trudno jest o jakąkolwiek pracę. Zaledwie co ósmy ankietowany (12%) uważa, że można się gdzieś zatrudnić, ale trudno jest o pracę odpowiednią. Tylko 0,3% ogółu badanych (3 osoby) sądzi, że w ich miejscowości lub okolicy można bez większych problemów znaleźć odpowiednią pracę.
- W ostatnim miesiącu wśród osób aktywnych zawodowo nastąpił znaczny wzrost poczucia zagrożenia utratą pracy i spadek pewności zatrudnienia. Obecnie połowa respondentów mających pracę (51% - wzrost o 9 punktów) liczy się z jej utratą, a ponad dwie piąte (43% - spadek o 10 punktów) nie ma tego typu obaw. Od czerwca 2001 roku po raz pierwszy więcej zatrudnionych mówi o zagrożeniu utratą pracy niż o poczuciu bezpieczeństwa w tym względzie.

Według danych GUS, w końcu stycznia 2002 roku stopa bezrobocia w Polsce ukształtowała się na poziomie 18% (wobec 17,4% przed miesiącem i 15,7% przed rokiem). W urzędach pracy zarejestrowanych było 3 mln 253 tys. bezrobotnych, a 80% z nich nie miało prawa do zasiłku. O tym, jaką skalę ma bezrobocie wśród młodzieży, świadczy fakt, że spośród osób w wieku od 15 do 24 lat, które chciałyby pracować, aż dwie piąte (41%) nie znajdowało zatrudnienia¹. Problemy ze znalezieniem pracy w większym lub mniejszym stopniu napotykają wszyscy, którzy jej poszukują - bez względu na wykształcenie, posiadany zawód, kwalifikacje, staż pracy czy wiek. Rosnące bezrobocie rodzi też obawy przed utratą pracy u tych, którzy mają zatrudnienie.

Praca i związane z nią problemy od dawna są przedmiotem naszych badań sondażowych². W związku ze wzrostem bezrobocia począwszy od listopada ubiegłego roku co miesiąc pytamy ankietowanych o oceny sytuacji na rynku pracy w Polsce oraz o przewidywania jej rozwoju w najbliższym roku. Interesuje nas także, jak badani postrzegają sytuację na rynku pracy w swoim miejscu zamieszkania, oraz to, czy i w jakim stopniu osoby mające zatrudnienie czują się zagrożone jego utratą.

SYTUACJA NA KRAJOWYM RYNKU PRACY

W marcu³ sytuację na rynku pracy w Polsce ankietowani powszechnie oceniają jako złą (97%), w tym trzy czwarte (75% - o 5 punktów więcej niż w lutym) uznaje ją za bardzo złą. Od listopada 2001 roku odnotowujemy systematyczny wzrost odsetka respondentów, którzy skrajnie negatywnie oceniają to, co się dzieje na krajowym rynku pracy.

¹ Biuletyn Statystyczny GUS nr I (531), luty 2002.

² Zob. komunikaty CBOS „Polacy o bezrobociu i bezrobotnych. Bezrobotni o sobie”, maj 2001; „Ocena sytuacji na rynku pracy i poczucie zagrożenia utratą pracy”, luty 2002 (oprac. M. Falkowska).

³ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (142) przeprowadzono w dniach 1-4 marca 2002 roku na liczącej 1065 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 1

Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy w Polsce? Czy jest ona:	Wskazania respondentów według terminów badań									
	XI 2001		XII 2001		I 2002		II 2002		III 2002	
	w procentach									
- bardzo dobra	0	1	0	1	0	1	0	0	0	0
- dobra	1		1		1		0		0	
- ani dobra, ani zła	3	3	3	3	2	2	2	2	1	1
- zła	31	93	30	95	29	97	26	96	22	97
- bardzo zła	62		65		68		70		75	
Trudno powiedzieć	3	3	2	2	2	1	2	2	2	2

Krytyczna ocena sytuacji na rynku pracy jest powszechna we wszystkich grupach społecznych i na ogół nie wykazuje związku z cechami położenia społecznego i zawodowego ankietowanych⁴.

Nasileniu się skrajnie negatywnych ocen towarzyszy znaczny wzrost pesymizmu w przewidywaniach dotyczących rozwoju sytuacji na rynku pracy w najbliższym roku. Obecnie ponad połowa Polaków przewiduje jej pogorszenie (wzrost od lutego z 42% do 52%), ponad jedna trzecia nie oczekuje żadnych zmian (spadek z 41% do 35%), a zaledwie co szesnasty liczy na poprawę (spadek z 10% do 6%).

Tabela 2

Tablica 2

Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku sytuacja na rynku pracy w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań									
	XI 2001		XII 2001		I 2002		II 2002		III 2002	
	w procentach									
- zdecydowanie się poprawi	0	11	0	6	0	8	0	10	0	6
- raczej się poprawi	11		6		8		10		6	
- nie zmieni się	44	44	39	39	41	41	41	41	35	35
- raczej się pogorszy	26	35	35	47	30	45	32	42	39	52
- zdecydowanie się pogorszy	9		12		15		10		13	
Trudno powiedzieć	10	10	8	8	7	7	7	7	7	7

⁴ Warto jednak zauważyć, że skrajnie negatywne oceny sytuacji na rynku pracy częściej niż inni deklarują robotnicy wykwalifikowani, którzy wyróżniają się także największym krytycyzmem w ocenie tego, co się dzieje w kraju. Zob. komunikat CBOS „Nastroje społeczne w marcu”, marzec 2002 (oprac. B. Wciórka).

Ponieważ zdecydowana większość ankietowanych negatywnie ocenia obecną sytuację na rynku pracy, za pesymistyczne należy uznać nie tylko prognozy wskazujące na jej pogorszenie, ale także na to, że w najbliższym roku pozostanie ona bez zmian. Dopiero po zsumowaniu obu tych opinii widać, jak powszechny jest w naszym społeczeństwie pesymizm w odniesieniu do możliwości rozwiązania problemu bezrobocia w najbliższym czasie (87%) i jak niewielu Polaków ma nadzieję, że będzie lepiej (6%). Szansę poprawy sytuacji na rynku pracy częściej od innych dostrzegają mieszkańcy wielkich aglomeracji miejskich (18%), a także badani z wyższym wykształceniem, najlepiej sytuowani, uczniowie i studenci (po 12%).

SYTUACJA NA RYNKU PRACY W MIEJSCU ZAMIESZKANIA

Negatywnym opiniom o krajowym rynku pracy towarzyszy równie krytyczne postrzeganie sytuacji na rynku lokalnym. Obecnie, podobnie jak w lutym, blisko połowa badanych (46%) ocenia, że w ich miejscu zamieszkania lub okolicy nie można znaleźć żadnej pracy, a dwie piąte (41%) - że trudno jest o jakąkolwiek pracę. Zaledwie co ósmy ankietowany (12%) uważa, że można się gdzieś zatrudnić, ale trudno jest o pracę odpowiednią. Tylko 0,3% ogółu badanych (3 osoby) twierdzi, że w ich miejscowości lub okolicy można bez większych problemów znaleźć odpowiednią pracę.

Tabela 3

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Wskazania respondentów według terminów badań				
	XI 2001	XII 2001	I 2002	II 2002	III 2002
	w procentach				
- bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	1	0	1	0	0
- można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią	14	14	14	13	12
- trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	45	46	38	40	41
- nie można znaleźć żadnej pracy	39	39	46	45	46
Trudno powiedzieć	1	1	1	1	2

Opinie o lokalnym rynku pracy są wyraźnie związane z wielkością miejscowości zamieszkania ankietowanych, ich wykształceniem oraz pozycją społeczno-zawodową i materialną. Im mniejsza miejscowość, w której mieszkają badani, im gorzej są oni wykształceni, sytuowani i żyją w gorszych warunkach, tym częściej sądzą, że w ich miejscu zamieszkania lub okolicy nie można znaleźć żadnej pracy. I odwrotnie - im większa miejscowość, wyższe wykształcenie, pozycja zawodowa i dochody, a także lepsze warunki materialne, tym więcej osób uważa, że na lokalnym rynku pracy można znaleźć jakąś pracę, choć trudno o pracę odpowiednią.

Możliwość znalezienia zatrudnienia w miejscu zamieszkania najlepiej oceniają mieszkańcy wielkich aglomeracji miejskich (34%), przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (33%), ludzie z wyższym wykształceniem, pracownicy umysłowi niższego szczebla, osoby najlepiej sytuowane, żyjące w dobrych warunkach materialnych (po 23%). Natomiast najgorzej oceniają je rolnicy (67% wskazań, że nie można znaleźć żadnej pracy), mieszkańcy wsi (63%), bezrobotni (60%), uzyskujący najniższe dochody na osobę w rodzinie (59%) i mający podstawowe wykształcenie (56%).

Wynika z tego, że oceniając sytuację na lokalnym rynku pracy ankietowani nie tylko biorą pod uwagę obiektywnie istniejące możliwości znalezienia zatrudnienia związane ze stopniem urbanizacji miejsca zamieszkania, ale postrzegają ją także przez pryzmat własnych szans, określonych przez poziom wykształcenia, kwalifikacje, a także sytuację zawodową i materialną.

POCZUCIE ZAGROŻENIA UTRATĄ PRACY

Nasileniu się negatywnych ocen i pesymistycznych prognoz dotyczących sytuacji na rynku pracy w Polsce oraz krytycznej ocenie sytuacji w miejscu zamieszkania towarzyszy - odnotowany w marcu - znaczny wzrost poczucia zagrożenia utratą pracy i spadek pewności zatrudnienia wśród osób aktywnych zawodowo, w tym także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin.

Obecnie połowa respondentów mających zatrudnienie (51% - wzrost od lutego o 9 punktów) liczy się z utratą pracy, a ponad dwie piąte (43% - spadek o 10 punktów) nie ma tego typu obaw. W marcu po raz pierwszy od czerwca 2001 roku w grupie aktywnych zawodowo więcej osób obawia się utraty pracy, niż ma poczucie bezpieczeństwa w tym względzie.

Tabela 4

Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?	Wskazania osób aktywnych zawodowo* według terminów badań																	
	VII 2001 (N=482)		VIII 2001 (N=465)		IX 2001 (N=567)		X 2001 (N=473)		XI 2001 (N=451)		XII 2001 (N=464)		I 2002 (N=414)		II 2002 (N=435)		III 2002 (N=435)	
	w procentach																	
Bardzo poważnie się z tym liczę	21	43	19	41	12	40	12	42	16	47	14	44	18	49	17	42	17	51
Raczej tak	22		22		28		30		31		30		31		25		34	
Raczej nie	26	53	28	53	30	55	29	53	25	48	27	52	28	47	25	53	21	43
Nie, to mało prawdopodobne	27		25		25		24		23		25		19		28		22	
Trudno powiedzieć	4	4	6	6	4	4	5	5	5	5	4	4	4	4	5	5	7	7

* Dotyczy osób zatrudnionych, także rolników oraz emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin.

Z możliwością utraty pracy liczy się obecnie prawie dwie trzecie pracowników spółek o własności mieszanej - prywatnej i państwowej (64%), ponad połowa zatrudnionych w sektorze prywatnym poza rolnictwem (55%) oraz w instytucjach państwowych i publicznych (52%), a także niespełna jedna piąta (18%) pracujących w indywidualnych gospodarstwach rolnych.

Utraty pracy najczęściej obawiają się aktywni zawodowo mieszkańcy małych miast liczących do 20 tys. ludności (67%), robotnicy wykwalifikowani (70%), pracownicy fizyczno-umysłowi (60%), badani z wykształceniem zasadniczym zawodowym, żyjący w złych warunkach materialnych (po 62%).

Natomiast poczucie pewności zatrudnienia najczęściej deklarują respondenci żyjący w dobrych warunkach materialnych (61%), najlepiej sytuowani (58%) i wykształceni (55%), przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (58%). Zaliczają się do nich także rolnicy (63%), jednak warto zauważyć, że obecnie co piąty rolnik (21%) nie potrafi ocenić swojej sytuacji w tym względzie (w lutym wskaźnik ten wynosił 10%)⁵.

Poczucie zagrożenia utratą pracy, a także jej pewności, jest wyraźnie związane z oceną sytuacji na lokalnym rynku pracy.

Tabela 5

Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub okolicy? Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie:	Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
- można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią lub - bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę	34	65	1
- trudno jest znaleźć jakąkolwiek pracę	53	43	4
- nie można znaleźć żadnej pracy	55	34	11
W tabeli uwzględniono odpowiedzi osób mających zatrudnienie, także rolników, emerytów i rencistów pracujących w niepełnym wymiarze godzin (N= 435).			

Wśród osób aktywnych zawodowo, które w swoim miejscu zamieszkania dostrzegają jakieś szanse znalezienia pracy, większość (65%) ma poczucie pewności zatrudnienia i tylko jedna trzecia (34%) obawia się utraty pracy. Odwrotna sytuacja jest wśród osób pracujących, które nie widzą na lokalnym rynku pracy żadnych możliwości zatrudnienia - zagrożenie utratą pracy odczuwa ponad połowa z nich (55%), a tylko jedna trzecia (34%) jest wolna od tego rodzaju obaw. Ponadto można zauważyć, że im gorzej osoby aktywne zawodowo oceniają sytuację na rynku pracy w swoim miejscu zamieszkania, tym mniej z nich ma poczucie bezpieczeństwa w dziedzinie zatrudnienia.

⁵ W zadanej innej grupie nie odnotowujemy tak wysokiego odsetka osób niemających wykrystalizowanej opinii w tej kwestii.

Od listopada ubiegłego roku w świadomości społecznej stopniowo umacnia się przekonanie, że sytuacja w dziedzinie zatrudnienia jest w Polsce bardzo zła. Nasileniu się skrajnie negatywnych ocen towarzyszy znaczny wzrost pesymizmu w przewidywaniach dotyczących rozwoju sytuacji na rynku pracy w najbliższym roku. Niezmiennie bardzo krytyczne są także opinie o sytuacji na lokalnym rynku pracy - w miejscu zamieszkania respondentów. Ponadto od lutego wśród osób aktywnych zawodowo wzrosło poczucie zagrożenia utratą pracy i spadek pewności zatrudnienia. Obecnie po raz pierwszy od czerwca 2001 roku więcej zatrudnionych obawia się, że może stracić pracę, niż czuje się bezpieczna w tym względzie. Można sądzić, że poczucie zagrożenia utratą pracy jest nie tylko wskaźnikiem osobistej sytuacji zawodowej badanych, ale także barometrem społecznego lęku wywołanego rosnącym bezrobociem.

Opracowała
Bogna WCIÓRKA

A N E K S

Tabela 1. Jak Pan(i) ogólnie ocenia obecną **sytuację na rynku pracy** w Polsce? Czy jest ona:

(%)

	bardzo dobra	dobra	ani dobra, ani zła	zła	bardzo zła	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	0	0	1	22	75	2	1065
Płeć							
Meżczyźni	0	0	0	23	76	1	508
Kobiety	0	0	1	22	74	2	557
Wiek							
18-24 lat	0	1	0	30	67	1	165
25-34	0	0	1	20	78	1	192
35-44	0	0	1	17	80	1	202
45-54	0	1	0	20	78	1	219
55-64	0	0	1	29	70	0	115
65 lat i więcej	1	0	1	24	69	5	172
Miejsce zamieszkania							
Wies	0	1	0	24	72	3	394
Miasto do 20 tys.	0	0	1	21	78	0	147
20-100 tys.	0	0	1	24	74	1	211
101-500 tys.	0	0	1	21	77	1	184
501 tys. i więcej mieszk.	1	0	2	20	77	0	130
Wykształcenie							
Podstawowe	0	1	0	28	69	3	308
Zasadnicze zawodowe	0	0	1	21	76	2	305
Średnie	0	0	1	19	78	1	348
Wyższe	1	0	0	23	76	0	104
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	1	0	0	30	68	2	63
Prac. umysł. niż. szczebla	0	2	1	18	78	1	85
Pracownicy fiz.- umysł.	0	0	0	23	77	0	71
Robotnicy wykwalifikowani	0	0	0	13	87	0	81
Robotnicy niewykwalifik.	0	5	0	18	77	0	33
Rolnicy	0	0	0	12	82	6	54
Pracujący na własny rach.	0	0	8	27	65	1	37
Bierni zawodowo							
Renciści	0	0	2	23	73	2	122
Emeryci	1	0	1	24	71	3	197
Uczniowie i studenci	0	0	0	25	73	1	78
Bezrobotni	0	0	0	25	75	0	186
Gospodynie domowe i inni	0	0	1	24	73	2	57
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	0	2	0	23	75	0	156
spółce właścicieli	0	0	0	26	73	1	71
prywatnych i państwa	0	0	2	18	79	1	156
sekt. pryw. poza rolnict.	0	0	0	14	81	5	59
prywatnym gosp. rolnym	0	0	0	14	81	5	59
Dochody na jedną osobę							
Do 299 zł	0	0	0	21	78	1	181
300-399	0	0	0	16	82	2	92
400-599	0	1	1	22	75	2	212
600-800	0	1	1	23	72	2	162
Powyżej 800 zł	0	0	1	24	74	1	144
Ocena własnych war. mater.							
Złe	0	0	0	16	82	2	408
Średnie	0	0	1	25	72	1	468
Dobre	0	1	2	30	67	0	189
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	2	1	4	31	59	3	67
Raz w tygodniu	0	0	1	22	76	1	510
1-2 razy w miesiącu	0	0	0	18	79	3	167
Kilka razy w roku	0	1	1	29	68	1	199
W ogóle nie uczestniczy	0	0	1	16	81	2	121
Poglądy polityczne							
Lewica	0	0	2	20	78	1	287
Centrum	0	1	0	24	74	2	273
Prawica	1	0	1	24	74	1	247
Trudno powiedzieć	0	0	0	23	73	3	256

Tabela 2. Czy, Pana(i) zdaniem, w ciągu najbliższego roku **sytuacja na rynku pracy** w Polsce:

	(%)					
	poprawi się	nie zmieni się	pogorszy się	zdecydowanie pogorszy się	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	6	35	39	13	7	1065
Płeć						
Meżczyźni	7	33	40	15	5	508
Kobiety	6	38	37	11	8	557
Wiek						
18-24 lat	11	32	38	17	2	165
25-34	5	34	42	13	5	192
35-44	6	37	38	17	3	202
45-54	4	35	44	10	8	219
55-64	6	38	33	15	7	115
65 lat i więcej	8	37	33	7	15	172
Miejsce zamieszkania						
Wies	4	38	37	10	10	394
Miasto do 20 tys.	2	39	42	12	5	147
20-100 tys.	7	33	40	14	6	211
101-500 tys.	6	33	41	15	5	184
501 tys.i więcej mieszk.	18	28	35	17	2	130
Wykształcenie						
Podstawowe	5	31	40	13	12	308
Zasadnicze zawodowe	5	38	36	14	6	305
Średnie	7	37	40	13	4	348
Wyższe	12	34	42	10	2	104
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	10	37	39	10	4	63
Prac. umysł. niż. szczebla	7	39	40	9	4	85
Pracownicy fiz.- umysł.	9	31	40	14	7	71
Robotnicy wykwalifikowani	3	27	51	14	5	81
Robotnicy niewykwalifik.	3	29	47	11	11	33
Rolnicy	0	40	35	20	5	54
Pracujący na własny rach.	9	55	34	1	1	37
Bierni zawodowo						
Renciści	5	31	37	14	13	122
Emeryci	9	36	34	10	11	197
Uczniowie i studenci	12	32	41	16	0	78
Bezrobotni	4	38	39	15	3	186
Gospodynie domowe i inni	6	35	36	15	9	57
Pracuje w:						
inst. państw. publicznej	7	35	43	11	4	156
społce właścicieli	6	36	39	7	12	71
prywatnych i państwa	8	37	40	12	3	156
sekt. pryw. poza rolnict.	0	36	41	18	5	59
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	5	35	36	15	9	181
300-399	5	43	30	15	7	92
400-599	11	34	39	12	7	212
600-800	11	34	39	10	6	162
Powżej 800 zł	12	35	37	12	4	144
Ocena własnych war. mater.						
Złe	4	35	39	16	6	408
Średnie	7	33	40	12	8	468
Dobre	10	42	35	9	4	189
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	7	25	37	17	15	67
Raz w tygodniu	6	39	37	11	7	510
1-2 razy w miesiącu	3	31	47	13	5	167
Kilka razy w roku	9	33	37	16	5	199
W ogóle nie uczestniczy	9	34	37	13	7	121
Poglądy polityczne						
Lewica	10	33	41	9	7	287
Centrum	5	34	41	16	3	273
Prawica	6	35	42	14	3	247
Trudno powiedzieć	5	39	31	13	13	256

Tabela 3. Jak określił(a)by Pan(i) sytuację na rynku pracy w Pana(i) miejscowości lub w okolicy?
Czy, Pana(i) zdaniem, obecnie: 1 - bez większych problemów można znaleźć odpowiednią pracę;
2 - można wprawdzie znaleźć jakąś pracę, ale trudno jest o pracę odpowiednią; 3 - trudno
jest znaleźć jakąkolwiek pracę; 4 - nie można znaleźć żadnej pracy

	(%)					Liczba osób
	1	2	3	4	Trudno powiedzieć	
Ogółem	0	12	41	46	2	1065
Płeć						
Mężczyźni	0	12	41	45	2	508
Kobiety	0	11	41	46	2	557
Wiek						
18-24 lat	0	15	50	36	0	165
25-34	1	14	46	39	1	192
35-44	1	11	34	51	2	202
45-54	0	12	39	49	1	219
55-64	0	11	41	46	2	115
65 lat i więcej	0	7	36	51	6	172
Miejsce zamieszkania						
Wies	0	3	32	63	1	394
Miasto do 20 tys.	0	8	37	52	3	147
20-100 tys.	0	10	45	45	1	211
101-500 tys.	0	19	52	25	4	184
501 tys. i więcej mieszk.	1	33	47	16	3	130
Wykształcenie						
Podstawowe	0	6	36	56	2	308
Zasadnicze zawodowe	0	8	41	50	1	305
Średnie	1	16	44	37	3	348
Wyższe	0	23	41	34	2	104
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	0	33	34	30	3	63
Prac. umysł. niż. szczebla	3	20	36	41	0	85
Pracownicy fiz. - umysł.	0	13	57	29	1	71
Robotnicy wykwalifikowani	0	8	45	48	0	81
Robotnicy niewykwalifik.	0	7	42	51	0	33
Rolnicy	0	1	29	67	3	54
Pracujący na własny rach.	0	11	43	42	3	37
Bierni zawodowo						
Rencisci	0	4	42	50	4	122
Emeryci	0	12	37	48	3	197
Uczniowie i studenci	0	22	59	19	0	78
Bezrobotni	0	4	35	60	1	186
Gospodynie domowe i inni	0	18	41	37	5	57
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	1	18	37	43	1	156
spółce właścicieli	0	20	48	30	2	71
prywatnych i państwa	1	14	48	37	0	156
sekt. pryw. poza rolnict.	0	1	31	65	3	59
prywatnym gosp. rolnym						
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	0	3	37	59	0	181
300-399	0	12	31	57	0	92
400-599	0	12	37	50	1	212
600-800	0	17	44	37	2	162
Powyez 800 zł	2	21	43	30	3	144
Ocena własnych war. mater.						
Złe	0	6	36	57	1	408
Średnie	0	13	41	43	3	468
Dobre	2	21	49	27	1	189
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	0	13	40	44	4	67
Raz w tygodniu	0	11	40	49	1	510
1-2 razy w miesiącu	0	13	40	44	3	167
Kilka razy w roku	1	7	42	48	2	199
W ogóle nie uczestniczy	0	20	44	30	6	121
Poglądy polityczne						
Lewica	1	11	45	42	1	287
Centrum	0	13	43	41	2	273
Prawica	0	15	36	46	3	247
Trudno powiedzieć	0	8	37	53	2	256

Tabela 4. Czy liczy się Pan(i) z możliwością utraty obecnej pracy (np. zwolnienia, bankructwa, upadku, likwidacji zakładu, gospodarstwa itp.)?

	(%)			
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	51	43	7	435
Płeć				
Mężczyźni	52	41	8	230
Kobiety	50	45	6	205
Wiek				
18-24 lat	54	38	7	35
25-34	52	41	7	122
35-44	48	44	8	138
45-54	54	43	3	109
55-64	41	49	10	25
65 lat i więcej	26	67	7	6
Miejsce zamieszkania				
Wieś	40	50	10	147
Miasto do 20 tys.	67	31	1	57
20-100 tys.	55	39	5	96
101-500 tys.	52	40	8	81
501 tys. i więcej mieszk.	50	45	5	54
Wykształcenie				
Podstawowe	42	49	9	59
Zasadnicze zawodowe	62	31	7	122
Średnie	49	44	8	179
Wyższe	43	55	3	75
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	41	58	1	63
Prac. umysł. niz. szczebla	51	48	1	84
Pracownicy fiz.-umysł.	60	31	9	71
Robotnicy wykwalifikowani	70	29	1	80
Robotnicy niewykwalifik.	63	32	5	33
Rolnicy	16	63	21	48
Pracujący na własny rach.	51	37	11	37
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	52	46	2	154
społ. właścicieli				
prywatnych i państwa	64	29	7	70
sekt. pryw. poza rolnict.	55	39	6	152
prywatnym gosp. rolnym	18	62	20	52
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	55	40	5	57
300-399	57	36	7	21
400-599	57	36	8	105
600-800	51	42	7	69
Powyżej 800 zł	41	58	1	80
Ocena własnych war. mater.				
Złe	62	33	4	125
Średnie	31	40	9	215
Dobre	34	61	4	96
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	52	48	0	13
Raz w tygodniu	51	43	6	219
1-2 razy w miesiącu	52	42	7	85
Kilka razy w roku	52	41	6	75
W ogóle nie uczestniczy	45	46	8	42
Poglądy polityczne				
Lewica	55	44	1	127
Centrum	49	40	10	122
Prawica	49	46	5	110
Trudno powiedzieć	49	41	10	75